

AMÉLIE

Ranska, 2001

Ohjaaja: Jean-Pierre Jeunet

Näyttelijät: Audrey Tautou, Mathieu Kassovitz, Yolanda Moreau, Dominique Pinon, Artus Penguern

Kesto: 121 min.

Genre: komedia, draama

Alkuperäinen nimi: *Le Fabuleux Destin d'Amélie Poulain*

Ikäraja: K11

Oppimateriaalin tehtävät on suunnattu yläkoulu- ja lukioikäisille.

Oppimateriaalin teemoja: rakkaus, mielikuvitus, Pariisi, rentoutuminen, hyvä mieli, ihmisten luonteenpiirteet

Synopsis

Elokuva pariisilaisesta Améliesta, jonka elämä koostuu pienistä sattumuksista. Amélien äiti kuolee jäätyään Notre Damesta hyppäävän itsemurhaturistin alle ja pieni tyttö elää ylisuojatun lapsuuden lääkäri-isänsä kanssa. Pienen tytön mielikuvitus elää vilkkaasti ja tämän mielikuvituksen avulla hän vielä vanhempanakin pakenee omaa elämäänsä tekemällä muiden elämän paremmaksi.

VIHJEITÄ ELOKUVAN KÄSITTELYYN

1. Visuaalista nautintoa ja hyvää mieltä Pariisissa

Elokuva on hyvin visuaalinen. Siinä on paljon kuvallisia yksityiskohtia ja vitsejä, tunnelmia, kauniita asioita ja se tulvii värejä. Kuvat ovat harkittuja ja niistä jokainen kelpaisi kehyksiin itsenäisenä taideteoksena. Pariisin

Montmartre näyttää elokuvassa enemmän pariisilaiselta kuin paikan päällä. Kuvauspaikkojen kaduilta on siivottu autot ja graffitit, mainosjulisteet on vaihdettu värikkäämpiin ja ylikansallisten ketjujen mainokset on poistettu. Katunäkymiä on siis kaunistettu sekä ennen kuvauksia paikan päällä että digitaalisesti jälkikäteen.

- Ottakaa selvää Pariisin Montmartren historiasta ja nykypäivästä. Materiaalia löytyy niin verkosta kuin kirjallisuudestakin. Millaisena näyttäyty todellinen Montmartre? Miten se eroaa elokuvan Montmartresta?
- Ottakaa selvää mitä tarkoittaa elokuvan ranskalainen nimi *Le Fabuleux Destin d'Amélie Poulain*.

(Amélie Poulainin ihmeellinen kohtalo/satumainen kohtalo)

- c) Elokuva saavutti suuren suosion Ranskassa ja Amélie näkyi ensi-illan jälkeen päivittäin niin lehtien sivuilla kuin televisiossakin. Jopa presidentti Jacques Chiracin kerrotaan lainanneen kopion elokuvasta ja katsoneen sen Elysée-palatsinsa yksityisteatterissa, jotta selvittäisi Amélien huumaan joutuneiden kansalaistensa ajatuksenjuoksun. Variety-lehti kirjoitti elokuvasta: ”Jos Pariisi tuhoutuisi huomenna ja tosirakkauden resepti katoaisi, arkeologit voisivat rekonstruoida molemmat täydellisesti vain yhdestä Amélien kelasta”.

Kirjoita tämä tosirakkauden resepti – mitä se sisältää? Mieti elokuvia, jotka ovat mielestäsi saavuttaneet samanlaisen aseman jossakin maassa tai ihmisryhmässä. Pohdi myös syitä.

- d) Ohjaaja Jeunet halusi tehdä elokuvan, joka saa ihmiset unelmoimaan ja tuottaa hyvää mieltä. Mitä tunteita elokuva sinussa herätti? Hymyilitkö astuessasi ulos elokuvateatterista? Mitkä asiat saivat sinut hyvälle tuulelle? Mitkä asiat koit surullisina tai haikkeina? Mitä ajatuksia jäit miettimään elokuvan jälkeen?

2. Elämänkerta ja hetki, joka muutti elämäsi

Elokuvan tarina alkaa Amélien hedelmöitymisestä. Samalla sadasosasekunnilla tapahtui maailmassa paljon muutakin, mutta elokuvan tarina lähtee seuraamaan Amélie Poulainia. Amélien elämä käydään läpi erilaisten sattumien kautta. Elokuva etenee nopeasti 1970-luvun alusta 1990-luvun lopulle.

- a) Tee oma elämänkertasi. Luonnostele ensin aikajana omasta elämästäsi. Merkitse siihen ne asiat, jotka ovat mielestäsi vaikuttaneet siihen, että sinusta on tullut juuri sinä kaikkine puolinesi. Muitakin ratkaisuja tai vaihtoehtoja tapahtumille on varmasti ollut, mutta janalle syntyvät merkinnät ovat muovanneet sinusta ja

elämästäsi juuri sellaisen millaisena itse sen koet. Tee janasta myös kuvallisesti mielenkiintoinen. Liitä siihen valokuvia elämästäsi ja muuta kuvallista materiaalia. Käytä värejä.

- b) Muistelkaa mikä hetki muutti Amélien elämän? Miksi?

(Amélien elämän muutti hänen omasta mielestään rasia, jonka hän löysi kylpyhuoneensa kaakelin takaa samaan aikaan kuin kuuli prinsessa Dianan kuolemasta. Hän halusi ojentaa rasian sen omistajalle. Tästä alkaa Amélien henkilökohtainen taistelu tehdä maailmasta parempi paikka.)

Muistele omaa elämäsi ja poimi hetkiä, joiden uskot muuttaneen elämäsi. Miksi?

- c) Keitä kaikkia Amélie ehti ”pelastaa” elokuvan aikana?

(sokea, isä, Georgette, Joseph, vihanneskojun poika Lucien, Lasimies)

- d) Millaisia keinoja Amélie käytti hyväntahdon lähettiläänä?

3. Pidän eniten, inhoan

Elokuvan ohjaaja Jean-Pierre Jeunet on kerännyt *pidän ja en pidä* -listoja koko elämänsä ajan. Vuosien varrella niitä on kertynyt sivuittain ja tätä materiaalia ohjaaja on käyttänyt elokuvassaan. Améliessa kerrottiin henkilöistä erikoisia pieniä asioita, kuten mistä he pitävät ja mistä eivät.

- a) Muistele mistä piti Amélie? Amélien isä? Amélien äiti? Entä muistatko muita?
- b) Tee oma *pidän, en pidä* -listasi. Vertaile toistenne listoja esimerkiksi etsimällä pareja tai ryhmiä ”he, jotka eivät pidä kutittamisesta” tai ”he, jotka rakastavat suklaata”.

4. Pieniä huomioita

Elokuvan henkilöistä kerrotaan pieniä henkilökohtaisia asioita, joiden avulla henkilö luokitellaan. Elokuvasa ei ole koskaan mahdollista kertoa kaikkea henkilöistä ja tapahtumista, ei edes dokumenttielokuvassa. Kyse on aina tekijöiden valinnoista.

- a) Pohdi näiden pienten asioiden merkitystä henkilökuvan luomisessa tässä elokuvassa. Millainen kuva sinulle syntyi esimerkiksi seuraavista henkilöistä ja mitkä asiat vaikuttivat kuvan syntyyn.
Millainen henkilö Amélie on? Mistä mielikuvasi syntyi?
Amélien isä? Mistä mielikuvasi syntyi?
Amélien äiti? Mistä mielikuvasi syntyi?
Amélien ihastus Nino? Mistä mielikuvasi syntyi?
Hedelmäkauppias Collignon? Mistä mielikuvasi syntyi?
Kauppiaan apulainen Lucien? Mistä mielikuvasi syntyi?
Lasimies Raumont Dufayel? Mistä mielikuvasi syntyi?
Entä kahvilan Georgette? Suzanne?
Gina? Mistä mielikuvasi syntyi?

Henkilöiden tarkkailutehtävän voi antaa myös ennakkotehtävänä.

5. Rentoutuminen

Amélie rentoutuu heittelemällä kiviä. Rentoutuminen sanana on tuttu kaikille, se näkyy lehtien sivuilla ja kuuluu keskusteluissa. Mutta mitä rentoutuminen oikeasti on?

- a) Ota selvää kirjallisuuden ja www-lähteiden avulla rentoutumisesta. Mitä se tarkoittaa? Miksi siitä puhutaan? Mikä tekee siitä tärkeätä? Mitä rentoutumistapoja on? Mikä niissä on merkityksellistä?
- b) Miten itse rentoudut? Kun olet ottanut selvää erilaisista rentoutumistavoista, mieti muita mahdollisuuksia ja itseäsi kiinnostavia rentoutumistapoja.

6. Pelihetki Amélien tapaan

Amélie teki suurista asioista pieniä ja pienistä asioista suuria. Hän huvitteli laskemalla orgasmeja tai heittämällä leipiä. Suunnitelkaa ryhmissä tai pareittain peli, jossa valitsette jonkin elokuvan maailmasta tutun tavan tarkastella maailmaa, ihmisiä tai asioita. Työstäkää siitä peli. Se voi olla mikä tahansa peli (lauta-, kortti-, kännykkä-, jne. peli). Se voi vaatia tietoa, ajattelua tai toimintaa. Käyttäkää mielikuvitustanne. Suunnitelkaa peli ja sen säännöt ja tehkää tarvittavat pelivälineet. Testatkaa pelejä.

7. Uskomuksia ja sananlaskuja

"Jos mies osaa sananlaskuja, hän ei ole läpeensä paha."

"Ei yksi pääsky kesää tee."

"Teistä ei tulisi edes vihannesta, jopa artisokallakin on sydän."

- a) Mitä nämä sanonnat tarkoittavat? Mitä muita sanontoja elokuvasta jäi mieleesi? Miettikää sellaisia sananlaskuja, joita kuulee usein. Onko niiden sisältö selvä vai käytetäänkö niitä ilman sen tarkempaa sisällön miettimistä? Tulkitkaa tutut sananlaskut ja miettikää sopivatko ne nykypäivään sellaisenaan.
- b) Mikä on suosikki sananlaskusi? Minkä sananlaskun kanssa olet samaa mieltä? Entä mistä olet eri mieltä?

8. Lapsena uskotut asiat

Joulupukki lienee kaikkein tutuin satuolento, joka oli lapsuudessa totisinta totta. Monia väärinymmärryksiä ja uskomuksia liittyy varmasti kaikkien lapsuuteen. Osa näistä saattoi jäädä ikuisesti vääriksi luuloiksi, jotkut selvisivät ja unohtuivat, jotkut saattoivat jäädä elämään tarinoina. Amélie luuli kameransa aiheuttavan onnettomuuksia ja yritti korjata tilanteen sulkemalla tv:n kuvan. Millaisia tarinoita omasta lapsuudestasi on jäänyt elämään? Mitä väärinymmärryksiä tai hullunkurisia tapahtumia muistat?

9. Todellisuuden kohtaaminen

Amélie eli mielikuvitusmaailmassa. Hän ei halunnut kohdata omaa elämäänsä vaan toimii sen sijaan muiden elämän hyväntekijänä.

- a) Millä tavoin Amélie joutui kasvokkain oman elämänsä kanssa? Mitä siitä seurasi? Muuttuiko Amélie elokuvan aikana ja jos muuttui niin millä tavoin?
- b) Mitä muita tapoja on välttää todellisuuden kohtaaminen todellisessa elämässä? Pohtikaa, mistä halu paeta omaa elämäänsä voi johtua? Mitä siitä saattaa seurata? Mitkä asiat voivat ratkaista tällaisen tilanteen?

Materiaalin on laatinut kuvataide- ja luokanopettaja Hanna Niinistö apunaan työryhmä Annika Henriksson, Minna Hautaniemi ja Outi Freese.